

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 3
Rotel 35

BESLUT
2014-09-08
Jönköping

Mål nr
Ö 775-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kalmar tingsrätts slutliga beslut 2014-02-10 i mål T 1040-13, se bilaga A

KLAGANDE

P M , medborgare i Danmark,

Ombud: advokaten Henry Oscarson, Thure Röings gata 2, 252 25 Helsingborg

MOTPART

KLS Ugglarps AB, 556740-8439, Asbjärsvägen 38, 231 96 Trelleborg

Ombud: advokaterna Marc Tullgren och Jens Skogler, Box 4501, 203 20 Malmö

SAKEN

Avvisning

HOVRÄTTENS AVGÖRANDE

Med undanröjande av tingsrättsens beslut i dess helhet återförvisar hovrätten målet till tingsrätten för ny handläggning.

Det åligger tingsrätten att efter målets återupptagande pröva frågan om skyldighet för part att betala ersättning för motparts rättegångskostnad i hovrätten.

Dok.Id 198758

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2223	Hovrättsgård 4	036-15 69 00	036-15 65 36	måndag – fredag
550 02 Jönköping		E-post: gota.hovratt@dom.se		08:00-16:00
		www.gotahovratt.se		

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

P M har yrkat att hovrätten ska undanröja tingsrättens beslut i dess helhet och återförvisa målet till tingsrätten för ny handläggning.

KLS Ugglarps AB har motsatt sig ändring av tingsrättens beslut.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

HOVRÄTTENS SKÄL

Parterna har i hovrätten åberopat samma omständigheter och bevisning som vid tingsrätten. Förhören vid tingsrätten har spelats upp med ljud och bild.

Av 10 kap. 17 a § rättegångsbalken och 4 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande följer att en domstol inte mot en parts bestridande får pröva en fråga som enligt skiljeavtal ska prövas av skiljemän.

Frågan i detta mål är i första hand om det över huvud taget har ingåtts ett mellan parterna gällande skiljeavtal. Den som inte har ingått något skiljeavtal kan inte göras skiljebunden (jfr bl. a. rättsfallet NJA 2008 s. 406 och Lindskog, Skiljeförfarande. En kommentar, 2:a uppl., I 6.1.2).

P M har anfört att handlingen rubricerad som ”Leveranskontrakt för slaktgris 2011”, i vilken skiljeklausulen är intagen, inte utgör något avtal utan endast en ensidig bekräftelse från hans sida att bolaget Öresundsgrisen AB haft nödvändig certifiering för uppfödning av slaktgrisar. För det fall hovrättens skulle finna att denna handling är att anse som ett leveransavtal har P M hävdad att avtalet inte är gällande mellan parterna, eftersom avtalet inte undertecknats av företrädare för KLS Ugglarps AB och det enligt avtalet krävs för dess giltighet att båda parterna undertecknar detsamma.

När det gäller frågan hur man ska uppfatta den handling som skiljeklausulen är intagen i kan konstateras att denna handling omfattar många fler frågor än frågan om certifiering för uppfödning av slaktgrisar. Mot denna bakgrund, och av skäl som tingsrätten har anfört, får skiljeklausulen anses vara intagen i en avtalshandling. Det föreskrivs dock att avtalet ska undertecknas av båda parter för att detta ska träda i kraft (se avtalshandlingen p. 2). Något avtalsexemplar som undertecknats av båda parterna har inte presenterats i målet, varken i original, bestyrkt kopia eller annan kopia. Till detta ska läggas att Johan Anderssons och P M förhörsuppgifter angående frågan om avtalshandlingen har blivit undertecknad av båda parter är motstridiga och den först nämndes uppgift att så är fallet framstår som vagt underbyggd. Att parterna har varit överens om att avtalshandlingen skulle antedateras på visst sätt, vilket hovrätten i likhet med tingsrätten finner utrett, är vidare inte en sådan omständighet som tagen för sig styrker att denna även blivit undertecknad av båda parter. Sammantaget har det genom den muntliga bevisningen inte blivit visat att avtalshandlingen har undertecknats av båda parter. Det har inte heller genom den muntliga bevisningen blivit visat att parterna, trots villkoret om undertecknande, skulle ha tillämpat avtalet så att det av den anledningen blivit bindande dem emellan.

Av anförda skäl finner hovrätten att KLS Ugglarps AB inte har visat att det finns en bindande skiljeklausul som omfattar käromålet. Det saknas därför grund för att avvisa P talan. Tingsrättens beslut ska därmed undanröjas i dess helhet och målet återförvisas till tingsrätten för ny handläggning.

Frågan om ersättning för rättegångskostnad i hovrätten ska, i enlighet med 18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken, prövas av tingsrätten i samband med målet efter dess återupptagande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 10 oktober 2014

I avgörandet har hovrättslagmannen Charlotta Riberdahl, hovrättsråden Ulf Johansson och Henrik Jonsson (referent) samt tf. hovrättsassessorn Sara Ahmed deltagit.

Hovrätten är enig.

KALMAR TINGSRÄTT
Målenhet 3

SLUTLIGT BESLUT
2014-02-10
Meddelat i
Kalmar

Mål nr T 1040-13

PARTER

Kärande

P M
Medborgare i Danmark

Ombud: advokaten Henry Oscarson
Thure Röings gata 2
252 25 Helsingborg

Svarande

KLS Ugglarps AB, 556740-8439
Asbjärsvägen 38-0
231 96 Trelleborg

Ställföreträdare: Johan Andersson
Söderto 3249
242 93 Hörby

Ombud: advokaten Marc Tullgren
Box 4501
203 20 Malmö

SAKEN

Ersättning för uppfödning av slaktgrisar; nu fråga om rättegångshinder

TINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Käromålet avvisas.
 2. P M ska utge ersättning till KLS Ugglarps AB för rättegångskostnader med 149 950 kr avseende ombudsarvode jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 10 februari 2014 till dess betalning sker.
-

Dok.Id 324131

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 613 391 26 Kalmar	Smålandsgatan 28	0480-47 78 00 E-post: kalmar.tingsratt@dom.se hemsida: www.kalmartingsratt.se	0480-226 77	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Öresundsgrisen AB (härefter Öresundsgrisen) ansökte den 22 maj 2012 om betalningsföreläggande avseende utebliven ersättning för uppfödning av slaktgrisar och begärde betalning av KLS Ugglarps AB (härefter Ugglarps) om 10 023 665 kr jämte ränta om 13 procent från och med den 21 maj 2012 till dess betalning sker. Sedan Öresundsgrisen försatts i konkurs överläts fordran till P M tidigare ställföreträdare för Öresundsgrisen.

P M nedsatte, sedan han inträtt som kärande i målet, yrkandet till 8 018 932 kr jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från den 22 februari 2013 till dess betalning sker.

Sedan Ugglarps bestritt käromålet överlämnades detta till tingsrätten för rättegång.

Ugglarps yrkade i svaromål att tingsrätten måtte avvisa käromålet på grund av att en skiljeklausul intagits i det avtal Öresundsgrisen och Ugglarps träffat, vilken klausul binder också P M då han övertagit Öresundsgrisens fordran. Tingsrätten har beslutat att uppta frågan om rättegångshinder till prövning.

YRKANDEN; såvitt nu är av intresse

Ugglarps har yrkat att tingsrätten ska avvisa käromålet och som grund jämte utveckling av sitt yrkande anført i huvudsak följande: Ugglarps är ett helägt dotterbolag till Danish Crown och bedriver slakteriverksamhet med anläggningar i Ugglarp och i Kalmar. Öresundsgrisen bedrev under den tid som är aktuell i målet uppfödning av slaktgrisar vid ett flertal produktionsanläggningar. Mellan Öresundsgrisen och Ugglarps träffades under 2008 flera avtal enligt vilka Ugglarps skulle förse Öresundsgrisen med smågrisar för uppfödning. Dessa skulle Öresundsgrisen föda upp och därefter leverera tillbaka till Ugglarps för slakt. Ett särskilt avtal slöts med var och en av Öresundsgrisens produktionsanläggningar. Sedan

de inledande avtalen träffats har parterna följt vad som upptas i dessa avseende ersättning mm. och betalning har erlagts i enlighet med avtalen.

Under 2010 träffades ett tilläggsavtal avseende ersättningsvillkoren. Då Ugglarps önskade gemensamma villkor för samtliga leverantörer träffades under 2011 ett nytt leveranskontrakt med 200-300 leverantörer. Enligt p. E i avtalet från 2011 ersätter detta avtal tidigare slaktsvinskontrakt. I punkten D anges att tvist enligt avtalet ska avgöras enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. Kontraktet undertecknades för Öresundsgrisens räkning av P M som vid denna tid var företrädare för nämnda bolag. P M har tagit del av och godkänt samtliga avtalsvillkor.

Ugglarps gör som grund för sin talan om avvisning gällande att P M känt till och är bunden av skiljeklausulen, vilken utgör rättegångshinder.

P M har bestritt att rättegångshinder föreligger och till utveckling av sin talan i denna fråga anfört i huvudsak följande: P M har sedan en längre tid tillbaka ett stort kunnande inom branschen och ett samarbete inleddes under 2007/2008 mellan Öresundsgrisen och Ugglarps varvid ett flertal överenskommelser, såväl muntliga som skriftliga, träffades. Ersättning skulle utgå enligt kontrakt och därutöver skulle ett personligt tillägg utgå. Under avtalstiden fanns ett samarbete med Svenskt Foder. Under 2010 träffades ett avtal i syfte att formalisera vad som tidigare överenskommits. Bakgrunden till att avtalshandlingen 2011 kom att upprättas var att en köttskandal uppstått under 2009 då aktivister avslöjat missförhållanden inom köttindustrin. Med anledning av detta införde slakterierna en obligatorisk certifiering av leverantörerna. För att uppfylla certifieringskravet och undvika leveransförbud var leverantörerna skyldiga att visa att man genomfört en egenkontroll enligt Svenska Bönders Miljöhusesyn. Syftet med den avtalshandling som upprättades 2011 var enbart att leverantörerna skulle vara skyldiga att försäkra att egenkontrollen utförts. Under sommaren 2011 fick P M veta att hans krediter och foderleveranser skulle ställas in om han inte skrev på avtalet. Han träffade Ugglarps dåvarande VD Johan Andersson och undertecknade avtalet. I avtalstexten anges att avtalet träder i

kraft en månad efter det att det undertecknats av båda parter. När P M undertecknade avtalet var det inte undertecknat av företrädare för Ugglarps och någon kopia som utvisar att så har skett har inte tillställts P M Han gör som grund för sin talan i första hand gällande att den aktuella avtalshandlingen inte varit avsedd som ett avtal utan att det enbart är en ensidig bekräftelse på att en viss certifiering genomförts. Om handlingen ska anses utgöra ett avtal gör P M gällande att detta inte trätt i kraft då det inte undertecknats av båda parter såsom stipuleras i avtalet. För det fall rätten skulle finna att skiljeklausulen är gällande hävdar han att den inte kan tillämpas på fordringar som förfallit till betalning före det att avtalet om skiljeklausul träffades.

Ugglarps har som skriftlig bevisning åberopat leveransavtal för slaktsvinsbesättningar, tillägg till tecknat leveransavtal och leveransavtal för slaktgris 2011.

M har som skriftlig bevisning åberopat leveransavtal för slaktgris 2011 och artikel avseende grundcertifiering av grisar.

Förhör under sanningsförsäkran har på respektive parts begäran ägt rum med P M och Johan Andersson.

P M har under sanningsförsäkran anfört i enlighet med vad han uppgivit sakframställningsvis med följande tillägg: Öresundsgrisen var vid den tid då samarbetet med Ugglarps inleddes en av de största grisproducenterna i Sverige och stod för en stor andel av de slaktgrisar som levererades till Ugglarps. För att förse Öresundsgrisen med den omfattande likviditet som krävdes för slaktsvinsuppfödningen hade Öresundsgrisen och Ugglarps ett samarbete med Svenska Foder, som levererade foder till uppfödningen. Då Öresundsgrisen fick problem med likviditeten kunde det beviljas kredit av Svenskt Foder. Leveransavtalen för slaktsvinsbesättningar från år 2008 tillämpades mellan parterna. Tillägget till de tecknade leveransavtalen som skrevs år 2010 var avsett att formalisera samarbetet när en ny VD tillträdde hos Ugglarps. Handlingen benämnd Leveranskontrakt för slaktgris från år 2011 var

huvudsakligen avsedd att skapa enhetlighet för att försäkra att parterna agerade korrekt. Syftet med avtalen var att parterna skulle kunna tillbakavisa angrepp från djurrättsaktivister genom att införa en certifiering och egenkontroll för hela branschen. Under 2010 erlade Ugglarps inte full betalning enligt avtalet till Öresundsgrisen, vilket Ugglarps vidgick då Öresundsgrisen påtalade det. Ugglarps uppmanade i samband därmed Svenska Foder att ge Öresundsgrisen extra kredit, vilket detta gjorde. I juli månad 2011 upphörde dock Svenska Foder att ge kredit och Öresundsgrisen fick därefter betala varje foderleverans i förskott. Ugglarps fick då bråttom med att tillse att samtliga avtal mellan Öresundsgrisen och Ugglarps levde upp till lagens och branschens krav för det fall Öresundsgrisen skulle försättas i konkurs. Under augusti – september 2011 blev han kontaktad av Johan Andersson som ville att han skulle underteckna den aktuella handlingen. Han träffade denne på en parkeringsplats i Fleninge i september 2011 och han skrev där under handlingen benämnd Leveranskontrakt för slaktgris 2011. Det var han som fyllde i ort, datum samt text avseende avtalsparter och som kryssade i rutor som angav antal godkända slaktgrisar per produktionsanläggning mm. Han förstod i alla delar vad som stod i handlingen och noterade att handlingen bestod av flera sidor. Då han var osäker om vilket datum han skulle skriva frågade han Johan Andersson varpå denne svarade att det var bäst att antedatera avtalet så att det kom att gälla hela år 2011. Johan Andersson tog därefter med sig avtalen och han har inte sett till dem sedan dess. Han förvärvade den i målet aktuella fordringen av konkursförvaltaren genom avtal i januari 2013.

Johan Andersson har under sanningsförsäkran lämnat samma uppgifter som lämnats sakframställningsvis med följande tillägg: Han var VD för Ugglarps mellan 2009 och den 31 december 2013. Under tiden han var VD var relationen mellan Ugglarps genom P M väl fungerande och han träffade denne minst en gång i månaden. Öresundsgrisen var Ugglarps största leverantör av slaktgrisar och samarbetet fortlöpte i princip till dess att Öresundsgrisen försattes i konkurs. Han har sett avtalen från 2008 och 2010. Enligt hans uppfattning fick Öresundsgrisen full betalning under den period som dessa avtal gällde. Under 2009 hade djurrättsaktivister filmat förhållanden på svenska och eventuellt utländska grisstallar. Djurhållningsbranschen blev skärrad och

kunderna var oroad. Företagen beslutade därför att tredjepartscertifiera alla större grisproducenter, vilket därefter krävdes i de allmänna leveransvillkoren. Det som nämndes som egenkontroll i leveranskontrakten från 2011 var dock inte att jämställa med sådan tredjepartskontroll. Syftet med leveransavtalen från 2011 var att ersätta de oliklydande avtal som fanns och skapa likalydande kontrakt med grisleverantörerna. Avtalen från 2008 och 2010 skulle ersättas med det avtal som träffades 2011, vilket P M var införstådd med. P M hade inga frågor kring innehållet i avtalet vid undertecknandet. Han och P M undertecknade avtalet men han minns inte exakt tidpunkt eller plats för när detta gjordes. Han vet att P M erhöll av båda parter undertecknade avtalshandlingar. De var överens om att avtalen skulle vara gällande för hela år 2011, varför de antedaterade avtalen till den 1 januari 2011. Efter det att avtalet 2011 undertecknats har parterna följt de villkor om ersättning mm som upptas i detta. De allmänna villkoren lästes inte noga igenom vid undertecknandet men det är brukligt i branschen att använda sig av skiljeförfarande och sådana klausuler brukar vara intagna i branschens standardavtal. Avtalen mellan Ugglarps och Öresundsgrisen år 2008 och 2010 innehöll inga skiljeklausuler men dessa var inte standardavtal. Anledningen till att avtalen från år 2011 kom att innehålla en klausul om från vilken tidpunkt avtalet skulle vara gällande var att sådana avtalshandlingar vanligtvis inte undertecknas vid personliga möten utan att de skickades ut till leverantörerna för underskrift. Leverantörerna skickade sedan tillbaka handlingarna. Han och P M var dock överens om att avtalen från 2011 skulle vara gällande från den 1 januari 2011. Skiljeklausulen diskuterades inte i samband med avtalens ingående men P M som arbetade som rådgivare åt andra bönder på LRF Konsult, var väl förtrogen med liknande avtalsvillkor i branschen. Det förelåg ingen större brådska med undertecknandet av avtalet 2011.

Ugglarps har för den händelse käromålet kommer att avvisas fordrat ersättning för rättegångskostnader med 149 950 kr avseende ombudsarvode. P M har såsom i och för sig skäligt belopp vitsordat 80 000 kr.

SKÄL

P M har mot Ugglarps avvisningsyrkande i första hand gjort gällande att detta inte är att anse som ett avtal utan som en ensidig bekräftelse av honom om att certifiering skett. Detta påstående har bestämt tillbakavisats av Johan Andersson som förklarat att den egenkontroll som omnämns i avtalet är någonting helt annan än certifiering. För att den aktuella handlingen, vilken är benämnd Leveranskontrakt, inte är att anse som en avtalshandling har P M bevisbördan. Tingsrätten finner genom vad som framkommit att P M inte styrkt sitt påstående att handlingen, trots rubriceringen, inte är att anse som ett kontrakt d v s ett avtal.

P M har vidare gjort gällande att avtalet inte blivit gällande mellan parterna då det inte undertecknats av båda parter på sätt föreskrivs i avtalstexten. P

M har vidgått att han undertecknat avtalet men gjort gällande att han aldrig erhållit något exemplar undertecknat av motparten. Johan Andersson har lämnat med P M förenliga uppgifter angående vad som inträffade vid det tillfälle då parterna träffades för undertecknande utom såvitt avser frågan om avtalet undertecknats av båda parter. Genom P M och Johan Anderssons uppgifter är det utrett att frågan om avtalets ikraftträdande varit på tal mellan parterna och att P M skrivit datumet den 1 januari 2011 på avtalshandlingarna. Johan Andersson har också uppgivit sig vara säker på att båda parterna undertecknade avtalet vid tillfället. Oavsett om avtalet kommit att undertecknas vid tillfället finner tingsrätten genom vad som framkommit angående de samtal som förevarit mellan P M och Johan Andersson angående tidpunkt för ikraftträdande visat att dessa varit överens om från vilken tidpunkt avtalet skulle gälla.

P M har som grund för sin talan slutligen gjort gällande att skiljeklausulen inte omfattar fordringar som uppkommit före det att det avtal där skiljeklausulen ingår träffades. Beträffande den invändningen noterar tingsrätten att det i avtalet från 2011 uttalas att det ersätter tidigare avtal mellan parterna. Tingsrätten finner att

skiljeklausulen genom denna skrivning kommit att omfatta även tidigare mellanhavanden mellan parterna.

På grund av vad ovan anförts finner tingsrätten visat att avtalet från 2011 blivit gällande mellan parterna Öresundsgrisen och Ugglarps. Då P varit väl medveten om innehållet i avtalet då han övertog den fordran han hävdar från Öresundsgisens konkursbo är avtalet och skiljeklausulen gällande även i förhållande till honom. Då skiljeklausulen utgör hinder mot att uppta P talan i målet ska hans talan avvisas.

Vid denna utgång är P skyldig att utge ersättning för Ugglarps kostnader i målet. Annat har inte framkommit än att vad Ugglarps yrkat är skäligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (DV 406)

Överklagande ställs till Göta hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 3 mars 2014. Prövningstillstånd krävs.

Kristina Almqvist

Carl-Erling Halldin

Marika Hoppe